

at de Herrer Handlende have saa mange Uveie, hoorpaa de kunne hjælpe sig igjennem, at vi ikke behøve at staa her som deres Formyndere og at ville værne om myndige Mænds Anliggender i private Sager. Det kunde have været passende for 100 Aar siden, men det passer ikke i Aaret 1876, at vi staa her og sige: Vi alene vide, hvad der tjener til deres Bedste. Jeg mener, at vi skulle overlade til myndige Mænd at træffe saadanne Foranstaltninger, og de ville ganske vist blive trufne, naar det er nødvendigt, men saa længe vi staa her og støtte dem, tro de ikke, at de kunne gjøre det selv. Den Udvikling, Friheden har ført med sig, har i mange Retninger viist, at hvad vi for 30—40 Aar siden vilde have anset for en Umulighed, det kan Folk nu meget godt. Jeg vil altsaa anbefale Forslaget til det høie Thing, men hvis det skulde blive forkastet, vil jeg trøste mig med, at jeg har gjort, hvad jeg kunde. Det er selvfølgelig, at jeg ikke tror, at Verden falder sammen, hvis Forslaget ikke bliver vedtaget.

Sagt: Uden at jeg egentlig har saa Meget imod det Forslag, som den ærede sidste Læser (D. Christensen) nu omtalte, nemlig Forslaget under Nr. 4, tror jeg dog rigtignok, at den ærede Læser gjorde et større Numer ud deraf, end det egentlig er, thi hvad enten dette Forslag bliver vedtaget, eller den Bestemmelse, der for Tiden findes i Lovforslaget, opretholdes, tror jeg ikke, at Sagen i Virkeligheden vil blive synderlig anderledes. Skulde det være overordentlig nødvendigt eller paatrængende for Enteltmand at faae Noget hos en Kjøbmand paa den Tid, Butiken er lukket, vil han vist ogsaa faae det, selv naar denne Bestemmelse opretholdes, og det Aller værste, Kjøbmanden vil udsætte sig for, er, at han bliver idømt en Mulkt af 1 Kr. Den Ulykke er dog ikke saa stor, at Landet skulde styrte sammen for den Sags Skyld. Jeg har som sagt ikke saa overordentlig Meget imod Forslaget, men jeg tror, at det faktisk Forhold vil blive det samme, enten det vedtages eller ikke. Jeg er gaaet med til det Forslag, der er blevet indsat i Loven, fordi jeg ønsker, at vi saavidt mulig skulde handle i Enighed, og den høitærede Justitsminister, hvis tidligere Forslag den ærede sidste Læser nærmest har gjort sig til Talsmand for, kunde jo heller ikke finde, at der derved skete en saa stor Forandring, at han ikke kunde gaa med dertil, ligesaa godt som med sit eget Forslag. Derimod skal jeg ikke negte, at jeg ikke kan betragte det andet Forslag, under Nr. 2, ganske med de samme Dine. At det ærede Medlem, som har stillet det (Corn. Beberfen) har handlet af humane og velvillige Bevæggrunde, har jeg ikke den allerfjerneste Tvivl om, men jeg vil spørge, hvad der foranlediger ham til at lægge en saadan Vægt paa dette Forslag? Det maa være nogle forstræffelige Hus-

bonder, han har i sit Nabolag, dersom han virkelig ad Erfaringens Vej har fundet nødvendige Grunde til at stille dette Forslag. Jeg kan forsikre, at jeg i alt Fald ifølge den Erfaring, jeg har gjort i mit nu heller ikke saa ganske korte Liv, ikke veed, at det nogenfinde er blevet negtet et Lyende at gaa i Kirke af sin Husbond. (Stemmer: Jo, jo!) Der kan ganske vist have været Omstændigheder og Forhold, som kunne have foranlediget det, men et saadant Tilfælde er dog ikke kommet til min Kundskab. Hvad jeg i det Hele taget har imod dette Forslag, er, at man, dersom det blev stillet fra en anden Side, vilde høre det Raab, at man paakalder de onde Instinkter ved et saadant Forslag, men jeg kan ikke se, at Forslaget, fordi det er stillet af en saa human Mand som den ærede Forslagsstiller, derfor kan forandre sin Natur. Man kan nu spørge: Hvad vil i Virkeligheden Resultatet blive af dette Forslag? Tror man, at Lyendets Forhold derved vil blive forandret eller paavirket i nogen som helst Retning? Ikke i allerfjerneste Maade, det er min fulde Overbevisning. Det kan foranledige Kjøvl med en eller anden Tjenestepige i Kjøbenhavn, maaste ogsaa i det øvrige Land, om det hører til de nødvendige Arbejder, at Løllerkener skulle vaskes om Søndagen; det er hele det praktiske Resultat, som kan opnaas derved, men ikke Andet. Den ærede Forslagsstiller maa, saa vel som alle erfarne Mænd, vide, at der, som Lyendeforholdet er i dette Dieblit, virkelig ikke er Tale om, at Lyendet behøver en saadan Bemyttelse imod en ubillig Behandling af Husbonden eller Madmoderen om Søndagen. Saaledes som Forholdene nu ere i Kjøbenhavn og omkring i Landet, tror jeg, der er et større Onske fra Husbondens Side om at vinde Lyendets Belvilje og Hengivenhed end omvendt. Der foreligger altsaa efter min Formening ikke nogen tilstræffelig Grund til at stille et saadant Vindringsforslag, men det forekommer mig, at den ærede Læser har foretaget sig altfor meget i den Række, han her vil gjøre gjældende. Naar han med bevæget Røst talte om, at han ikke kunde være med til at vedtage en Lov, hvorefter det ikke er muligt for Lyendet at have en eneste Times Frihed hele Aaret rundt, har det foreliggende Lovforslag ikke Noget dermed at gjøre. Det er jo ikke Lyendeforholdet, dette Lovudkast skal ordne, og hvad det bestemmer om Lyendeforholdet, gjælder om utallige andre dermed beslægtede Forhold. Læge vi Læredrenge, Sømandsstanden, Jernbanebetjente, fort sagt mange forskellige andre store Samlinger af Befolkningens lavere Samfundslag, ville vi se, at de ere langt mere bundne end Lyendet; der kan ikke være nogen som helst Sammenligning i saa Henseende. Der er ganske vist blandt disse forskellige Samfundsklasser nogle, om hvilke man fra alle Sider her i Salen og ligeledes Landet rundt vist vilde ønske, at de kunde stilles saaledes, at den Helligdagsfred